

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

DATO: / DATE:

2020/861 1 HAK

1. april 2020

Høring - midlertidig forskrift og forenkling av tiltak for barneverntjenesten og fylkesnemnda

Statens helsetilsyn viser til utkast til midlertidig forskrift om forenklinger og tiltak for barnevernet og fylkesnemnda for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 med høringsfrist 1. april 2020 kl. 9.00.

Statens helsetilsyn ser behovet for de endringer som foreslås i utkast til midlertidig forskrift og støtter forslaget. Barnevern er ansett som en samfunnskritisk funksjon i forbindelse med Covid-19-utbruddet, og det er av avgjørende betydning at fylkesnemndene kan opprettholde sin virksomhet så saker ikke stopper opp og barn ikke får den hjelpen de har behov for. Samme hensyn gjør seg gjeldene for saker etter smittevernloven og helse- og omsorgstjenesteloven som i hovedsak behandles etter saksbehandlingsreglene i barnevernloven kapittel 7.

Nedenfor vil vi kommentere ytterligere på noen av forslagene i utkastet til forskrift.

Flytting av barn mellom institusjoner

I høringsens kapittel 8 foreslås det endringer i reglene om flytting av barn mellom institusjoner. Dagens regler tar ikke høyde for at barn kan bli nødt til å flytte fra en institusjon til en annen som følge av at både ansatte og beboere kan bli syke eller må settes i karantene. Departementet understreker at det må ageres raskt når det oppstår behov for nødvendige tilpasninger i en institusjon som følge av smitterisiko eller bemanningssvikt, og foreslår å gi Bufetat myndighet til å beslutte nødvendig flytting på grunn av utbrudd av Covid-19. Dette gjelder alle typer plasseringer, så fremt flyttingen skyldes utbrudd av Covid-19.

Statens helsetilsyn ser at det kan oppstå ekstraordinære situasjoner som tilsier at barn må flytte raskt, men mener at Bufetat og institusjonsledelsen må ha forsøkt eller vurdert andre måter å avbøte situasjonen på før flytting blir aktuelt. Først og fremst må institusjonen iverksette nødvendige smittevernstiltak, men det kan også være nødvendig å øke bemanningen, benytte vikarer eller flytte ansatte fra en institusjon

eller avdeling til en annen. For å unngå at barn utsettes for hastige flyttinger må slike tiltak etter vår vurdering være vurdert før barn kan flyttes, og vi foreslår at forskriftsteksten endres i tråd med dette.

Slik ordlyden i forslaget § 6 lyder, kan Bufetat beslutte flytting «når det er nødvendig». Det er etter vår mening ikke presist nok, og åpner for ulik praksis og forståelse av når det anses som nødvendig å flytte barn. Vi mener at det må fremgå tydelig av forskriftsteksten at en eventuell flytting må skyldes utbrudd av Covid-19 på den institusjonen det er aktuelt å flytte barnet fra.

I høringsutkastet fremgår det at beslutningen om flytting skal tas i dialog med kommunen, men dette fremgår ikke i forslaget til forskriftstekst i § 6. Det er kommunen som har det helhetlige ansvaret for oppfølging av barnet, og det er viktig at Bufetat samarbeider tett med kommunene dersom det er aktuelt å flytte barn. Det bør derfor fremgå av forskriftsteksten at Bufetat må samarbeide med kommunen.

Departementet skriver i utkastet at barnets rett til medvirkning skal ivaretas, men dette fremgår ikke av forslaget til forskriftstekst. Selv om barnets rett til medvirkning etter barnevernloven § 1-6 gjelder ved flyttinger som følge av Covid-19 utbrudd, mener vi likevel at det må fremgå av forskriften at barnets mening og ønsker i forbindelse med flytting skal dokumenteres og vurderes. Dette er viktig for å tydeliggjøre at barnets rettigheter skal ivaretas til tross for at det er en krisesituasjon.

Krav til tilsynsbesøk og oppfølgingsbesøk

Våre tilsynserfaringer, som er sammenfallende med funnene i Barneombudets rapport¹, viser at det er stor risiko for svikt på barneverninstitusjoner. Som ledd i årsrapporteringen for 2019 har fylkesmennene gjort en risikovurdering av institusjonene i sitt fylke, og Helsetilsynet har aggregert på nasjonalt nivå. På landsbasis er totalt 375 institusjoner/avdelinger risikovurdert, og av disse er det vurdert å være høy risiko ved 47 institusjoner/avdelinger. 173 institusjoner/avdelinger er vurdert til moderat risiko mens 155 er vurdert til lav risiko.

I en krisesituasjon er det grunn til å tro at risikoen for svikt vil øke ytterligere, og vi støtter departementets forslag om ikke å lempe på kravene til antall tilsynsbesøk i tilsynsforskriftens § 8. Videre støtter vi at tilsynene kan gjennomføres som telefonsamtale, videochat eller lignende. Dette er i tråd med de retningslinjer vi er i ferd med å utarbeide for fylkesmennenes prioritering og gjennomføring av tilsyn, og så vidt vi erfarer i tråd med mange av fylkesmennenes egne forslag.

Vi støtter også forslaget om at tilsvarende skal gjelde barnevernstjenestens oppfølging av fosterhjem.

¹ Rapport om barn som bor på barnevernsinstitusjon – 2020 Barneombudet januar 2020

Med hilsen

Jan Fredrik Andresen
direktør

Hanne Knudsen
fagsjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandler: Hanne Knudsen, tlf. 21 52 99 26